JANEZ ČERNE, Lista Janez Černeta Mi smo iz Kranja

SOCIALNO VKLJUČEVANJE IN ZDRAVJE

Kako boste v prihodnjem mandatu spodbujali medgeneracijsko solidarnost in povezovanje ter zmanjševali osamljenost starejših?

V Kranju želimo graditi skupnost, v kateri starejši niso prepuščeni sami sebi. Razvijali bomo medgeneracijske programe v krajevnih skupnostih, podpirali dnevne oblike varstva, prostovoljstvo, prevoze za starejše ter programe aktivnega in zdravega staranja. Poseben poudarek bomo namenili povezovanju starejših z mladimi prek šol, društev, kulturnih in športnih organizacij. Občina mora ustvarjati pogoje za druženje, vključevanje in medsebojno pomoč, saj je osamljenost ena največjih stisk sodobne družbe. Naš cilj je, da ima vsak starejši občan možnost ostati dejaven del skupnosti tudi v poznejših letih.

Kaj bi v mandatu 2026-2030 uvedli, da bi družina, ki skrbi za bližnjega z demenco, v vaši občini dobila konkretno pomoč? Boste zagotovili, da bo občina sprejela akcijski načrt za demenci prijazno občino, s cilji, nosilci, roki in sredstvi?

Družine, ki skrbijo za osebo z demenco, potrebujejo več podpore kot jo danes dobijo. Podpirali bomo razvoj dnevnih oblik varstva, pomoči na domu in programov za razbremenitev svojcev. V sodelovanju z zdravstvenimi in socialnimi institucijami ter nevladnimi organizacijami želimo izboljšati dostop do informacij, svetovanja in podpornih skupin za svojce.

Da. Zavzemam se za to, da Mestna občina Kranj sprejme akcijski načrt za demenci prijazno občino z jasnimi cilji, nosilci, roki in potrebnimi sredstvi. Tak načrt mora vključevati usposabljanje zaposlenih v javnih službah, ozaveščanje javnosti, prilagoditve storitev ter boljše povezovanje institucij, ki pomagajo osebam z demenco in njihovim družinam.

Če boste izvoljeni, ali boste v mandatu 2026-2030 aktivno sodelovali pri regijskem projektu Hiše Hospic (po zgledu Dolenjske in Mestne občine Maribor) in z občinskimi uradi ter zavodi sklenili dogovor s Hospicem, da bodo ljudje v trenutkih umiranja in izgube dobili sočutno podporo?

Da. Menim, da si ljudje ob koncu življenja in njihove družine zaslužijo dostojno, strokovno in sočutno podporo. Mestna občina Kranj mora biti pripravljen partner pri regijskih pobudah za vzpostavitev Hiše Hospic na Gorenjskem ter podpirati sodelovanje med Hospicem, zdravstvenimi ustanovami, domovi starejših in občinskimi službami. Posebej pomembna se mi zdi podpora svojcem v času bolezni, umiranja in žalovanja, saj kakovost skupnosti merimo tudi po tem, kako skrbimo za najranljivejše.

Kako boste v mandatu poskrbeli, da bodo vsebine in dogodki v občini dostopni gluhim, naglušnim in gluhoslepim, da bodo lahko enakopravno sodelovali v družbenem življenju?
Dostopnost mora postati standard in ne izjema. Pri občinskih dogodkih bomo postopoma uvajali rešitve, ki omogočajo večjo dostopnost gluhim, naglušnim in gluhoslepim osebam, zlasti pri pomembnejših javnih dogodkih, posvetih in kulturnih vsebinah. Pri tem bomo sodelovali z reprezentativnimi organizacijami invalidov ter iskali primerne rešitve, kot so tolmačenje v slovenski znakovni jezik, podnapisi in druge prilagoditve. Cilj je, da lahko vsi občani enakopravno sodelujejo v javnem in družbenem življenju občine.
Kakšno vlogo bi imela občina pod vašim vodstvom pri preprečevanju duševnih stisk? Kako boste podprli organizacije, ki izvajajo programe pomoči, in zagotovili, da bo brezplačna psihosocialna pomoč ljudi dosegla pravočasno?
Duševno zdravje mora postati ena pomembnejših razvojnih in socialnih tem občine. Posebno pozornost bomo namenili preventivi in zgodnjemu prepoznavanju stisk. V programu smo že predvideli uvedbo preventivnega programa za duševno zdravje mladih »Pogovor, ki šteje«, ki bo olajšal zgodnje odkrivanje težav in dostop do pomoči.
Poleg tega bomo podpirali organizacije, ki izvajajo programe psihosocialne pomoči, svetovanja, podpore družinam in preprečevanja socialne izključenosti. Občina mora povezovati šole, zdravstvene ustanove, centre za socialno delo, nevladne organizacije in druge izvajalce pomoči, da ljudje do strokovne podpore pridejo čim hitreje. Naš cilj je skupnost, ki zna stisko prepoznati pravočasno in se nanjo odzvati, še preden preraste v hujše osebne ali družinske težave.

OTROCI IN MLADI

Kakšne ukrepe za otroke in mlade boste vključili v program za mandat 2026-2030 in kako jih boste zapisali v občinsko strategijo za mlade, če jo načrtujete? Kako boste poskrbeli, da bodo v njej tudi otroci, in kako boste zagotovili organizirano počitniško varstvo?
Mladi niso le prihodnost mesta, ampak njegov pomemben del že danes. Zato bomo pripravili oziroma posodobili strategijo za mlade, ki bo nastajala skupaj z mladimi in bo vključevala tudi potrebe otrok. V njej bomo opredelili ukrepe na področju stanovanjske politike, športa, kulture, mobilnosti, duševnega zdravja, medgeneracijskega sodelovanja in aktivnega preživljanja prostega časa.
Posebno pozornost bomo namenili organiziranemu počitniškemu varstvu in kakovostnemu preživljanju prostega časa med šolskimi počitnicami. V sodelovanju z javnimi zavodi, društvi, taborniki, skavti in drugimi organizacijami bomo širili ponudbo počitniških programov, da

bodo dostopni čim več družinam. Otrokom in mladim želimo ponuditi več izkušenj v naravi, več gibanja, več ustvarjalnosti in manj časa pred zasloni.

Ali boste podprli enotno ureditev prenočevanja na ravni Gorenjske, ki bo jasno ločila nenadzorovano turistično kampiranje od organiziranega prenočevanja registriranih mladinskih organizacij, na primer tabornikov in skavtov? Se boste zavzeli za primerne lokacije, poenostavljeno prijavo ali dovoljenje ter enotna navodila občinskim službam in redarstvom?

Da. Smiselno je jasno ločiti med nedovoljenim turističnim kampiranjem in organiziranimi dejavnostmi registriranih mladinskih organizacij, ki izvajajo vzgojne, izobraževalne in prostovoljske programe. Zavzemal se bom za usklajene rešitve na ravni Gorenjske, ki bodo omogočale predvidljive pogoje delovanja tabornikov, skavtov in drugih organizacij.

Podpiram določitev primernih lokacij, poenostavitev postopkov prijave ter jasna in enotna navodila za občinske službe in redarstva. Mladinske organizacije morajo svojo energijo vlagati v delo z otroki in mladimi, ne pa v nepregledne administrativne postopke.

Kako boste podprli razvoj nekomercialnih kulturnih in družabnih prostorov za mlade, kjer se lahko izvajajo koncerti, razstave, delavnice, izobraževanja in druge dejavnosti, ki jih trg sam ne zagotavlja?

Mesto potrebuje prostore, kjer lahko mladi ustvarjajo, se družijo in razvijajo svoje ideje tudi brez komercialnih pritiskov. Podprli bomo razvoj in uporabo obstoječih ter novih večnamenskih prostorov za mladinske, kulturne in ustvarjalne dejavnosti. V programu smo to poimenovali Plac. Takšni prostori morajo biti cenovno dostopni, odprti različnim pobudam in dovolj fleksibilni za dogodke, delavnice, glasbene nastope, razstave ter druge programe.

Verjamem, da živahno mesto nastaja tam, kjer imajo mladi priložnost ustvarjati in soustvarjati kulturno življenje skupnosti, zato je podpora takšnim prostorom naložba v prihodnost Kranja.

Kako boste spodbudili mlade, da se začnejo zanimati za lokalno politiko?

Največji problem ni, da mladih politika ne zanima, ampak da imajo pogosto občutek, da jih politika ne posluša. Zato bomo ustvarjali več priložnosti za neposreden dialog med mladimi in odločevalci ter jih vključevali v pripravo pomembnih projektov in odločitev.

Podpiramo okrepitev vloge mladinskih predstavniških teles, participativne pristope ter vključevanje mladih v razprave o razvoju mesta. Mladi morajo videti, da lahko s svojimi idejami dejansko vplivajo na odločitve. Če jim damo možnost sodelovanja in če njihove predloge tudi uresničujemo, se zanimanje za lokalno politiko poveča samo od sebe. Kranj potrebuje mlade soustvarjalce razvoja mesta, ne le opazovalcev.

KULTURA

Kako vidite razvoj kulture v občini v prihodnjih letih in kje vidite največji problem?

Kultura ni le stvar javnih zavodov in velikih ustanov, ampak jo v veliki meri ustvarjajo društva, ljubiteljske skupine, nevladne organizacije in posamezniki, ki s svojim delom bogatijo življenje v mestu in krajevnih skupnostih. Zato želim razvoj kulture graditi na sodelovanju med profesionalno in ljubiteljsko kulturo ter na dostopnosti kulturnih vsebin vsem generacijam.

Največji problem danes vidim v pomanjkanju ustreznih prostorov za ustvarjanje, včasih tudi opreme, predvsem pa v premajhni predvidljivosti pogojev za delovanje društev in organizacij. Veliko energije se porabi za reševanje osnovnih pogojev dela, namesto za ustvarjanje programov. Če želimo živahno kulturno življenje, moramo ustvarjalcem omogočiti stabilne pogoje za delo in razvoj.

Katere ukrepe boste v mandatu uvedli za izboljšanje kulturne infrastrukture, opreme in pogojev za delovanje kulturnih društev ter za dolgoročno ohranjanje tradicije kulturnih društev in živega kulturnega dogajanja v krajih?

Podpirali bomo postopno izboljševanje kulturne infrastrukture, dostopnost prostorov za vaje, ustvarjanje in nastope ter boljše pogoje za delovanje društev v krajevnih skupnostih. Občina mora biti partner društvom, ki s prostovoljnim delom ustvarjajo pomemben del kulturnega utripa Kranja.

Prizadevali si bomo za bolj predvidljive in transparentne razpise, za sofinanciranje nujne opreme ter za večletno načrtovanje razvoja kulturne dejavnosti. Posebno pozornost bomo namenili ljubiteljski kulturi, saj pihalni orkestri, pevski zbori, folklorne skupine, gledališčniki in druga društva ohranjajo tradicijo, povezujejo ljudi ter pomembno prispevajo k identiteti mesta in njegovih krajevnih skupnosti.

Pomemben poudarek bo tudi na zagotavljanju prostorov za sodobno kulturno ustvarjanje, predvsem za mlade ustvarjalce in neodvisno kulturno sceno. Mesto potrebuje tako negovanje tradicije kot tudi prostor za nove ideje in nove generacije ustvarjalcev.

Kultura ni strošek, ampak naložba v povezano, ustvarjalno in samozavestno skupnost. Zato bomo podpirali razvoj kulturnega življenja po celotnem Kranju in ne le v mestnem središču, saj morajo kakovostne kulturne vsebine ostati dostopne ljudem v vseh delih občine.

SKRB ZA OKOLJE IN DOBROBIT ŽIVALI

S katerimi ukrepi boste zelene površine v urbanih okoljih ohranjali ali jih celo povečali?

Kranj mora ostati zeleno mesto, ki zna usklajevati razvoj in kakovost bivanja. Pri urejanju novih sosesk in javnih površin bomo vztrajali pri ohranjanju oziroma povečevanju deleža zelenih površin, dreves in drugih naravnih elementov, ki blažijo poletno vročino, izboljšujejo kakovost zraka ter prispevajo k zadrževanju padavinske vode.

Posebno pozornost bomo namenili sajenju dreves v tla, ne korita, zelenih koridorjev in površin za rekreacijo ter spodbujali rešitve, ki prispevajo k večji biotski raznovrstnosti. Pri upravljanju javnih zelenic bomo podpirali prakse, ki koristijo opraševalcem in drugim koristnim vrstam, hkrati pa zagotavljajo urejeno in prijetno bivalno okolje za občane. Zelene površine niso le okras mesta, temveč pomembna infrastruktura za zdravje, odpornost na podnebne spremembe in kakovost življenja.

Kako boste v občini zagotovili preventivne in izobraževalne programe za otroke in odrasle o varnem sobivanju ljudi in psov ter odgovornem skrbništvu živali?

Odgovoren odnos do živali prispeva k varnejši in bolj vključujoči skupnosti. Zato bomo podpirali izobraževalne in preventivne programe za otroke, mlade in odrasle o odgovornem skrbništvu živali, pravilnem ravnanju s psi ter varnem sobivanju ljudi in živali v urbanem okolju.

Pri tem želimo sodelovati z veterinarskimi organizacijami, šolami, društvi in drugimi strokovnimi partnerji. Pomembno je, da otroci že zgodaj pridobijo znanje o odgovornem odnosu do živali, odrasli pa informacije o svojih obveznostih in odgovornem ravnanju. Občina mora podpirati tudi osveščanje o posvojitvah zapuščenih živali, preprečevanju zanemarjanja ter pomenu odgovornega lastništva.

Verjamem, da lahko z ozaveščanjem, preventivo in sodelovanjem dosežemo manj konfliktov, večjo varnost in boljše sobivanje ljudi in živali v naši skupnosti.

FINANCIRANJE DELOVANJA DRUŠTEV IN DRUGIH NVO NA LOKALNI RAVNI

Prostovoljstvo: Kako boste omogočili nadaljnji razvoj kakovostnega prostovoljstva v vaši občini? Ali boste prostovoljsko delo upoštevali kot del sofinanciranja (kot lastni delež) ali ga dodatno točkovali na razpisih?

Prostovoljstvo je eden od temeljev delovanja lokalne skupnosti. V Kranju ga želimo še okrepiti, saj številni programi za starejše, mlade, šport, kulturo, zaščito in reševanje ter pomoč ranljivim skupinam brez prostovoljcev ne bi obstajali. Pri občinskih razpisih bomo prostovoljsko delo še naprej priznavali kot pomemben prispevek organizacij in preverili možnosti, da se ustrezno upošteva kot lastni delež ali dodatna vrednost pri ocenjevanju projektov. Občina mora ustvarjati okolje, v katerem je prostovoljsko delo cenjeno, podprto in

razvojno naravnano. MOK je začela tudi prepoznavati prostovoljstvo skozi občinske nagrade, kar se mi zdi pomembno, da nagradimo.

Predvidljivost financiranja: Ali boste v mandatu izboljšali predvidljivost okolja za delovanje društev in drugih nevladnih organizacij, na primer z večletnimi razpisi? Če da, na katerih področjih?

Da. Menim, da kakovostni programi potrebujejo več predvidljivosti. V programu že predvidevamo večletno financiranje preverjenih programov na področju kulture, enak princip pa je smiselno postopoma uveljavljati tudi na drugih področjih, kjer organizacije izvajajo dolgoročne javno koristne programe. Cilj je, da se društva in nevladne organizacije več ukvarjajo z vsebino svojega dela in manj z vsakoletnim bojem za preživetje.

Stabilnost ob negotovih državnih virih: Državno financiranje nevladnih organizacij se zmanjšuje in je vse manj predvidljivo. Kakšno vlogo boste kot župan prevzeli, da bodo organizacije v vaši občini kljub temu lahko nadaljevale svoje programe? Katere oblike podpore (sofinanciranje programov, prostori, kritje stroškov) bi lahko občina ponudila?

Občina ne more nadomestiti države, lahko pa pomaga ustvariti stabilnejše pogoje za delovanje organizacij. Poleg sofinanciranja programov vidim pomembno vlogo občine pri zagotavljanju dostopnih prostorov, strokovne podpore pri prijavi na razpise ter spodbujanju partnerstev med organizacijami, javnimi zavodi in gospodarstvom. Posebno pozornost bomo namenili organizacijam, ki izvajajo storitve in programe, pomembne za občane, zlasti na področju sociale, mladih, kulture, športa in medgeneracijskega sodelovanja.

Kakovost pri financiranju: Kako boste zagotovili, da bo občinsko financiranje odražalo kakovost, učinke in dolgoletno delo organizacij, ne le formalno izpolnjevanje razpisnih meril? Kako boste vanj vključili strokovno znanje s terena?

Občinsko financiranje mora nagrajevati rezultate, kakovost in dejanski učinek v skupnosti. Zato zagovarjam pregledna in jasna merila, ki poleg formalnih pogojev upoštevajo tudi dolgoletno delo organizacij, dosežene rezultate, število vključenih občanov ter prispevek k razvoju lokalne skupnosti. Pri pripravi razpisov in razvojnih dokumentov bomo vključili tudi strokovno znanje organizacij, ki delujejo na terenu in najbolje poznajo potrebe ljudi.

Prostori: Kako boste nevladnim organizacijam (socialnim, mladinskim, kulturnim in drugim) zagotovili dostopne in ustrezno opremljene prostore ter njihovo dolgoročno uporabo, na primer z najemi po neprofitnih pogojih ali večletnimi pogodbami?

Velik izziv številnih nevladnih organizacij niso le sredstva, ampak tudi prostori. Občina mora sistematično pregledati svoje nepremičnine in zagotoviti, da so neizkoriščeni ali premalo izkoriščeni prostori, kjer je to mogoče, na voljo organizacijam pod ugodnimi in predvidljivimi

pogoji. Zavzemam se za dolgoročnejša razmerja in večletne pogodbe tam, kjer organizacije izvajajo kakovostne in za skupnost pomembne programe.

Vključenost v načrtovanje: Kako boste uredili sodelovanje med občino in nevladnimi organizacijami, da bodo vključene že v pripravo občinskih politik in strategij, ne šele kot izvajalke posameznih dejavnosti?

Nevladne organizacije ne smejo biti zgolj izvajalci posameznih projektov, ampak partnerji pri oblikovanju občinskih politik. Pri pripravi pomembnejših strategij, programov in razvojnih dokumentov jih želimo vključevati že v zgodnjih fazah priprave. Dobre rešitve nastajajo tam, kjer občina posluša ljudi in organizacije, ki vsak dan delajo na terenu. To je tudi eno izmed temeljnih načel mojega programa: poslušamo, merimo in naredimo.